

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2006-150-0229
Dok.: LBN41675

Besvarelse af spørgsmål nr. 311 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes redegøre for udviklingen i antallet af anonyme vidner de seneste 5 år.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Indledningsvis skal jeg bemærke, at retsplejeloven åbner mulighed for at hemmeligholde et vidnes identitet over for den sigtede/tiltalte både under efterforskningen og domsforhandlingen af en straffesag.

Under efterforskningen af straffesagen gælder bestemmelserne i retsplejelovens § 729 a – § 729 c. Det følger af § 729 a, stk. 4, at politiet kan give forsvareren pålæg om ikke at videregive de oplysninger, som forsvareren har modtaget fra politiet, til den sigtede, hvis det er nødvendigt blandt andet under hensyn til tredjemand. Efter bestemmelsen i § 729 c, kan forsvarerens adgang til aktindsigt endvidere begrænses, hvis det er påkrævet blandt andet af hensyn til tredjemands liv eller helbred. Begge bestemmelser giver således mulighed for at hemmeligholde et vidnes identitet over for den sigtede under efterforskningen.

Under domsforhandlingen gælder bestemmelserne i retsplejelovens § 848, stk. 2, nr. 2, og § 848, stk. 3, som blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 381 af 6. juni 2002.

Det følger af § 848, stk. 2, nr. 2, at retten under domsforhandlingen efter anmodning kan bestemme, at et vidnes navn, stilling og bopæl ikke må oplyses for tiltalte, hvis afgørende hensyn til vidnets sikkerhed gør det påkrævet. Det er endvidere en betingelse, at bestemmelse herom må antages at være uden betydning for den tiltaltes forsvaret.

Efter bestemmelsen i retsplejelovens § 848, stk. 3, kan retten yderligere bestemme, at den tiltalte skal forlade retslokalet, mens vidnet afhøres, hvis der er grund til at antage, at vidnet eller vidnets nærmeste vil blive udsat for alvorlig fare, hvis tiltalte får kendskab til vidnets identitet.

Retsplejelovens § 848 indeholder endvidere særlige regler for vidneforklaring afgivet af visse polititjenestemænd. Således fremgår det af § 848, stk. 4, at en polititjenestemand, der har optrådt som agent, kan afgive forklaring uden at oplyse sit eget navn og bopæl. For polititjenestemænd med særlig tjenestefunktion, kan retsformanden bestemme, at vedkommende ikke skal oplyse navn og bopæl, hvis hensynet til vidnets særlige tjenestefunktion taler for det, og oplysningerne må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar, jf. herved § 848, stk. 5. Endelig følger det af § 848, stk. 6, at den tiltalte skal forlade retslokalet, når de nævnte polititjenestemænd afgiver forklaring, hvis dette er påkrævet af hensyn til hemmeligholdelsen af vidnets identitet, og det må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar. Retsplejelovens § 848, stk. 4-6 blev indsat i loven ved lov nr. 436 af 10. juni 2003.

2. Som det fremgår, beror afgørelsen af, om der under efterforskningen og domsforhandlingen af en straffesag kan ske hemmeligholdelse af et vidnes identitet over for den tiltalte, på en konkret vurdering af omstændighederne i den enkelte sag.

Anklagemyndigheden er ikke i besiddelse af talmateriale, der generelt kan belyse, i hvilket omfang de nævnte regler finder anvendelse i praksis, herunder heller ikke hvorledes udviklingen har været over tid.

Jeg kan dog oplyse, at justitsministeren den 31. januar 2006 - på baggrund af en rapport udarbejdet af Rigsadvokaten – afgav en redegørelse til Folketinget om erfaringerne med de nye regler og om begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt.

Det fremgår af denne redegørelse, at der i en toårig periode fra den 12. juni 2003 og indtil udgangen af juni 2005 skete begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt efter bestemmelsen i retsplejelovens § 729 c i 23 sager. I 12 af disse sager indgik hensynet til tredjemands liv eller helbred som begrundelse for begrænsningen i forsvarerens adgang til aktindsigt.”